

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ

Панченко Вікторія Валеріївна

кандидат юридичних наук, асистент

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

м. Харків, Україна

Анотація: У статті розглянуто аспекти інноваційного розвитку агропромислового комплексу як складової підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських товаровиробників та України в цілому.

Виявлено, що розвиток національної економіки можливий через стабільне функціонування агропромислового комплексу на основі інноваційних досягнень. Встановлено, необхідність створення комплексної системи правового підґрунтя інноваційного напрямку та організаційно-правових механізмів реалізації сформованої системи.

Стверджується, що підвищення правосвідомості суб'єктів господарювання позитивно впливатиме змін у законодавчих процесах. Наведено низку рекомендацій щодо здійснення структурних реформ в Україні, які створять передумови для збалансованого розвитку інноваційного зростання.

Ключові слова: інноваційний розвиток, агропромисловий комплекс, національна економіка, сільськогосподарський товаровиробник, конкурентоспроможність.

Багатогалузевість української інфраструктури з наявністю працездатного трудового капіталу та сировинно-ресурсної бази наближають Україну до показників розвинених країн. Це зумовлено вигідним географічним розташуванням (зростання вагомості транспортних коридорів), наявністю

чорноземів у світовому масштабі на території України (близько 20 % світових чорноземів) з урахуванням високої природної родючості, потужного потенціалу виробництва рослинної продукції з зональним науковим забезпеченням галузі рослинництва та розгалуженої системи магістральних каналів зрошення.

Але існуюча структура національної економіки та модель державного управління не спроможні забезпечити збалансований належний економічний розвиток водночас з низькими рівнями інтенсивності наукових досліджень та ефективності економіки в цілому.

Розвиток національної економіки можливий через стабільне функціонування агропромислового комплексу на основі інноваційних досягнень. Конкурентоспроможність агропромислового комплексу потребує впровадження нових технологій з формування інноваційної політики його розвитку.

У зв'язку зі зниження інноваційної активності сільськогосподарських товаровиробників необхідною стає розробка організаційних-правових механізмів стимулювання шляхом розробки, підготовки та освоєння інноваційних проєктів у сільськогосподарському виробництві. Прискорення інноваційного розвитку агропромислового комплексу є пріоритетним завданням з урахуванням підвищення конкурентоспроможності галузі та забезпечення продовольчої безпеки країни в цілому.

Напевно Україна може досягти стійкої конкурентоспроможності й в міжнародному аспекті, виходячи з її географічного розташування, наявного трудового капіталу та природних ресурсів, модернізуючи перш за все аграрний сектор національної економіки на принципово нових засадах інноваційності та ефективного використання трудового потенціалу з метою їх посилення в короткостроковій перспективі задля побудови нових стратегічних потужностей вже у довгостроковій перспективі.

Треба зауважити, що довгострокове прогнозоване лідерство країн забезпечується шляхом розвитку напряму інноваційної політики у сфері економіки з наявністю ефективного правового механізму захисту й економічної

реалізації прав інтелектуальної власності як ключового результату сучасних досліджень і розробок, що нині формують і зміцнюють конкурентні переваги розвинених країн.

Отже, реалізацію конкурентних переваг в країні забезпечує інноваційна спроможність її економіки, що відображає здатність економічної реалізації наукових знань, використовуючи їх у нових технологіях.

Розвиток інноваційної діяльності в розвинених країнах пов'язаний з системою державної підтримки інноваційної сфери агропромислового комплексу. Перш за все інноваційна політика держави повинна бути спрямована на створення сприятливого інвестиційного клімату в агропромисловому комплексі та бути підґрунтям взаємозв'язків освіти - науки - виробництва в інноваційному напрямі.

Так належно високий рівень інноваційної спроможності наявний саме у країн з позитивним технологічним балансом (США, Японія, Франція, Німеччина, Велика Британія, Швеція, Нідерланди, Фінляндія, Ізраїль тощо), де пріоритетною є модель відкритих інновацій, яка передбачає таку інноваційну політику держави та інноваційну діяльність підприємств, в якій використовуватися як власні, так і зовнішні ідеї різними способами виходів на ринок зі своїми більш довершеними технологіями.

Впровадження такої моделі відкритих інновацій є перспективним шляхом щодо підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

В Україні ж модель відкритих інновацій практично не застосовується, вважається невикористаною як один з факторів підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств, хоча саме використання зовнішніх комунікацій та співпраці дають можливість визначити рентабельність нової моделі до застосування її на практиці.

Особливістю занепаду сучасного інноваційного розвитку в Україні є зниження патентування за міжнародною процедурою при зростанні кількості охоронних документів за національною процедурою. Це призводить до

усталеної технологічної відсталості України та є прямим шляхом до погіршення її конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі в агропромисловому комплексі.

Отже, інноваційний напрям національної економіки, зокрема аграрного сектору, є саме тією можливістю майбутнього розвитку України з використанням наявного трудового потенціалу та посиленням інноваційної спроможності як невід'ємної складової конкурентоспроможності нашої країни.

Задля інноваційного підвищення рівня країни необхідно винайти можливий вектор потенційних технологій, які будуть конкурентоспроможними як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках за умови створення відповідних інституційних правових засад в цьому напрямі.

Попри цілі, зазначені в Указі Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року в аспекті інноваційного розвитку агропромислового комплексу, в Україні відсутні як ефективне, дієве до сучасних реалій правове підґрунтя з рівними умовами й можливостями для сільськогосподарських виробників, так і належного рівня державне управління, що не дає збалансувати та підвищити конкурентоспроможність цієї галузі.

Отже, постає питання про необхідність створення комплексної системи правового підґрунтя інноваційного напрямку та організаційно-правових механізмів реалізації сформованої системи законодавства з надання пріоритетності дієвим методам правового регулювання в цій сфері, а також підвищення правосвідомості суб'єктів господарювання щодо змін у законодавчих процесах.

Одночасно постає завдання й активізації взаємодії суб'єктів господарювання в інвестиційних та інноваційних процесах на міждержавному й міжрегіональному рівнях за умови обмеженості сировинних, ресурсних і фінансових можливостей поряд з пошуком внутрішніх джерел інвестування задля виробничої кооперації та співпраці в галузях і сферах функціонування.

Україна має здійснити структурні реформи, які створять передумови для збалансованого розвитку інноваційного зростання. Така структурна реформація національної економіки повинна бути механізмом інтеграції в міжнародні виробничі ланцюги з адаптацією до світових змін в цьому напрямі шляхом модернізації інфраструктури агропромислового комплексу через активізацію інноваційної державної політики, створюючи технопарки, бізнес-інкубатори, центри технологічного трансферу тощо.

Така структурність реформ передбачає зміни й в державному управлінні цієї галузі в умовах сучасних реалій, де буде помітним поєднання заходів щодо посилення впливу суспільства за умови поліпшення доступу до освіти, наближення до європейських стандартів функціонування органів державної влади ефективно долаючи корупцію з повноцінним використанням внутрішнього потенціалу та зовнішніх можливостей, внаслідок чого відбуватиметься розвиток національної економіки в цілому.

Таким чином, перетворення країни можливо лише високоосвіченим та правосвідомим суспільством з ефективним державним управлінням, спрямованим на інноваційний розвиток, що передбачає модернізацію України через побудову стратегічних потужностей у сфері аграрного сектору економіки на основі посилення внутрішнього потенціалу через підвищення технологічності та соціальної-правової відповідальності.

Тільки така економіка породжуватиме належний попит на висококваліфікованих фахівців, утримувати внутрішні фінансові ресурси й на інноваційній основі перетворювати їх в довгострокові інвестиції.

Отже, структурні секторальні зміни економіки України фінансового, інвестиційного-інноваційного напрямку та системи державного управління повинні відбуватись з урахуванням конкурентоспроможності як визначальної умови щодо державної підтримки стимулювання розвитку відповідних галузей.

Агропромисловий комплекс як один з основних секторів сучасної національної економіки потребує особливої державної підтримки задля утримання позицій як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, саме

державі важливо забезпечити умови для його розвитку в напрямі посилення ефективності й конкурентоспроможності шляхом реалізації пріоритетних напрямів науково-технічного й технологічного розвитку в цій сфері.

Зазначене в довгостроковій перспективі забезпечить якісну зміну паритетів національної економіки на основі втілення принципів інноваційності, сталості та участі всіх верств населення через зайнятість і самозайнятість, а також як платоспроможних споживачів, що здатні сформувати стійкий попит на інноваційну продукцію та послуги на внутрішньому ринку.

SCI-CONF.COM.UA

**FUNDAMENTAL AND
APPLIED RESEARCH IN
THE MODERN WORLD**

**ABSTRACTS OF VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 17-19, 2021**

**BOSTON
2021**

FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE MODERN WORLD

Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference

Boston, USA

17-19 March 2021

Boston, USA

2021

UDC 001.1

The 8th International scientific and practical conference “Fundamental and applied research in the modern world” (March 17-19, 2021) BoScience Publisher, Boston, USA. 2021. 1110 p.

ISBN 978-1-73981-124-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Fundamental and applied research in the modern world. Abstracts of the 8th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-fundamental-and-applied-research-in-the-modern-world-17-19-marta-2021-goda-boston-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: boston@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 BoScience Publisher ®

©2021 Authors of the articles